

Суб'єкти первинного фінансового моніторингу: роль і місце в Національній системі ПВК/ФТ

СТАНДАРТИ FATF

- ❖ **ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ**
- ❖ **9. Закони про збереження таємниці фінансовими установами**
- ❖ **ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАНИХ**
- ❖ **10. Заходи належної перевірки клієнта**
- ❖ **11. Збереження даних**
- ❖ **ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ ДО СПЕЦИФІЧНИХ КЛІЄНТІВ ТА ВІДІВ ДІЯЛЬНОСТІ**
- ❖ **12. Публічні особи**
- ❖ **13. Кореспондентські банківські відносини**
- ❖ **14. Переказ коштів або цінностей**
- ❖ **15. Нові технології**
- ❖ **16. Грошові перекази**
- ❖ **НАДІЙНІСТЬ, ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ ТА ФІНАНСОВІ ГРУПИ**
- ❖ **17. Надійність третіх сторін**
- ❖ **18. Внутрішній контроль та іноземні відділення та філії**
- ❖ **19. Високо-ризикові країни**
- ❖ **ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ**
- ❖ **20. Повідомлення про підозрілі операції**
- ❖ **21. Передача конфіденційної інформації та конфіденційність**
- ❖ **ВИЗНАЧЕНІ НЕФІНАНСОВІ УСТАНОВИ ТА ПРОФЕСІЇ**
- ❖ **22. ВНУП: заходи належної перевірки клієнта**
- ❖ **23. ВНУП: інші заходи**

Міжнародні стандарти
з протидії відмиванню доходів
та фінансуванню тероризму і
розповсюдження зброї
масового знищення

РЕКОМЕНДАЦІЙ FATF

Затверджено
Інтернаціональним FATF
16 лютого 2012 року

СТАНДАРТИ FATF

Безпосередні результати ефективності (Immediate Outcomes)

Безпосередній результат 1	Ризики відмивання коштів та фінансування тероризму усвідомлюються і, за необхідності, здійснюється координація дій на національному рівні з метою протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдженю зброї масового знищення.
Безпосередній результат 2	Міжнародне співробітництво забезпечує відповідною інформацією, фінансовими даними, та доказами, а також сприяє заходам з протидії злочинцям та їх активам.
Безпосередній результат 3	Наглядові органи належним чином здійснюють нагляд, моніторинг та регулювання фінансових установ та визначених нефінансових установ та ВНУП щодо додержання вимог у сфері ПВК/ФТ відповідно до їх ризиків.
Безпосередній результат 4	Фінансові установи та визначені не фінансові установи і професії належним чином вживають запобіжних заходів у сфері ПВК/ФТ відповідно до їх ризиків, та звітують про підозрілі операції.
Безпосередній результат 5	Юридичні особи та правові утворення попереджаються бути використаними для відмивання коштів або фінансування тероризму, а інформація про їх бенефіціарну власність надається компетентним органам без затримки.
Безпосередній результат 6	Фінансова інформація та вся інша відповідна інформація використовується належним чином компетентними органами для проведення розслідування відмивання коштів та фінансування тероризму.
Безпосередній результат 7	Злочини та діяльність з відмиванням коштів розслідаються, правопорушники переслідаються в судовому порядку та підлягають ефективним, пропорційним та переконливим санкціям.
Безпосередній результат 8	Доходи і засоби скочення злочину конфіскуються.
Безпосередній результат 9	Злочини та діяльність з фінансування тероризму розслідаються, а особи, які фінансують тероризм переслідаються в судовому порядку та підлягають ефективним, пропорційним та переконливим санкціям.
Безпосередній результат 10	Терористи, терористичні організації та організації, що фінансують терористів, позбавлені можливості формувати, переміщувати та використовувати кошти та зловживати некомерційним сектором.
Безпосередній результат 11	Особи та установи, що беруть участь у розповсюдженні зброї масового знищення не допускаються до залучення, переміщення і використання коштів, згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН.

4 безпосередній результат

Основні питання місії

1

СПФМ розуміє характер і рівень ризиків ВК/ФТ

2

СПФМ запроваджує політику у сфері ПВК/ФТ

3

СПФМ здійснює внутрішній контроль ВК/ФТ

4

СПФМ управляє ризиками та має програми зниження
ризиків ВК/ФТ

5

СПФМ вживає заходів належної перевірки клієнта

6

СПФМ ідентифікує, перевіряє клієнтів (моніторинг)

7

СПФМ подає інформацію до ПФР

Загальні питання в рамках консультацій з експертами MONEYVAL

- ❖ **Визначення питань для обговорення:**
- ❖ **Які послуги надає ваш СПФМ?**
- ❖ **Чи є ці послуги ліцензованими?**
- ❖ **Скільки працівників налічує установа?**
- ❖ **Скільки клієнтів має СПФМ (рік чи місяць)?**
- ❖ **Які фінансові показники діяльності СПФМ?**
- ❖ **Яке законодавство регулює діяльність СПФМ?:**

(Закон про банки і банківську діяльність, Про страхування, Про кредитні спілки, Ліцензійні умови, тощо)

- ❖ **Який порядок створення СПФМ та припинення діяльності?**

(Закон про державну реєстрацію, підзаконні акти державних регуляторів, тощо: органи реєстрації, ліцензування, вимоги до документів, що приймаються)

Загальні питання в рамках консультацій з експертами MONEYVAL

- ❖ **Які вимоги законодавства щодо формування статутного капіталу вашої установи: розмір, джерела?**
- ❖ **Як перевіряється походження статутних капіталів вашої установи: хто проводить перевірку і у який спосіб, висновки?**
- ❖ **Які вимоги до засновників та керівників ваших категорій установ? Законодавство?**
  - Відсутність кримінального минулого!
  - Ділова репутація!
  - Досвід роботи, тощо
- **Хто перевіряє відповідність займаним посадам засновників та керівників ваших категорій установ?**
  - Внутрішня перевірка?
  - Зовнішня перевірка?

Загальні питання в рамках консультацій з експертами MONEYVAL

❖ Яка роль засновників та керівників ваших категорій установ в процесі ПВК/ФТ? Законодавство?

- Підпис документів?
- Чи приймають вони рішення з питань ПВК/ФТ;
- Яка їх відповідальність.

❖ Яка кількість працівників вашого СПФМ задіяна у сфері ПВК/ФТ ?

- Які їх обов'язки?
- Кому підпорядковуються з питань ПВК/ФТ?
- Яка їх відповідальність.

❖ Чи є структурні підрозділи в ваших установах з питань ПВК/ФТ?

- Які їх основні завдання? Хто очолює і кому підпорядковується? Кількість працівників, тощо?

Нормативне забезпечення

Основні методологічні акти для звітуючих суб'єктів:

- ❖ постанови Уряду від 05.08.2015 № 552, від 08.09.2015 № 693, від 17.07. 2015 № 510
- ❖ постанова Правління НБУ від 26.06.2015 № 417
- ❖ наказ Міністерства фінансів 29.01.2016 №24
- ❖ наказ Міністерства фінансів 24.11.2015 №1085
- ❖ постанова правління НБУ 18.08.2016 № 373
- ❖ рішення НКЦПФР від 17 березня 2016 № 309
- ❖ наказ Міністерства юстиції від 18.06.2015 № 999/5
- ❖ наказ Міністерства фінансів від 23.07.2015 № 662
- ❖ наказ Міністерства фінансів від 22.12.2015 № 1160
- ❖ наказ Міністерства інфраструктури від 01.04.2013 № 199
- ❖ розпорядження Держфінпослуг від 24.02.2011 № 102
- ❖ наказ Мінекономрозвитку 15.07.2013 № 787

Характер ризиків для банків

Банківська сфера, завдяки різноманітності фінансових послуг та інструментів, клієнтської бази і акумуляції залучених коштів, є привабливим об'єктом для застосування схем відмивання коштів
(витяг з типології ПФР)

Відповідно до НОР, до найбільш ризикових ФО з точки зору ВК можна віднести:

- ❖ - **готівкові ФО;**
- ❖ - **ФО, пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю;**
- ❖ - **ФО, пов'язані з поповненням рахунків новостворених підприємств;**
- ❖ - **ФО, які проводяться високо ризиковими клієнтами (публічними особами)**
- ❖ - **фінансові операції, пов'язані з одержанням або наданням фінансової допомоги.**

Відповідальний працівник

незалежність і професійність

Докази

керівна посада

Співпраця з
ПФР

Навчання

Бездоганна
ділова
репутація

Досвід
роботи

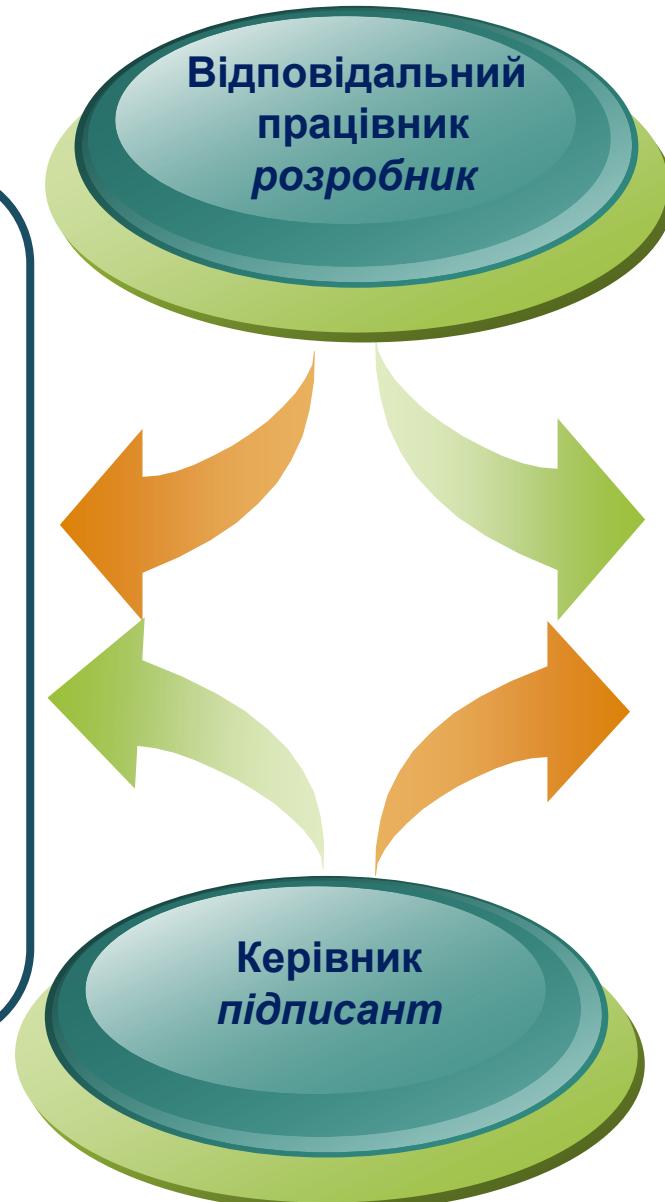
Доступ до
приміщень
та інформації

Перевірка
усіх
підрозділів

Відповіда-
льність

Розробка
правил та
програм

Головні документи СПФМ з питань ПВК/ФТ

Правила фінансового моніторингу – внутрішній порядок виконання Закону

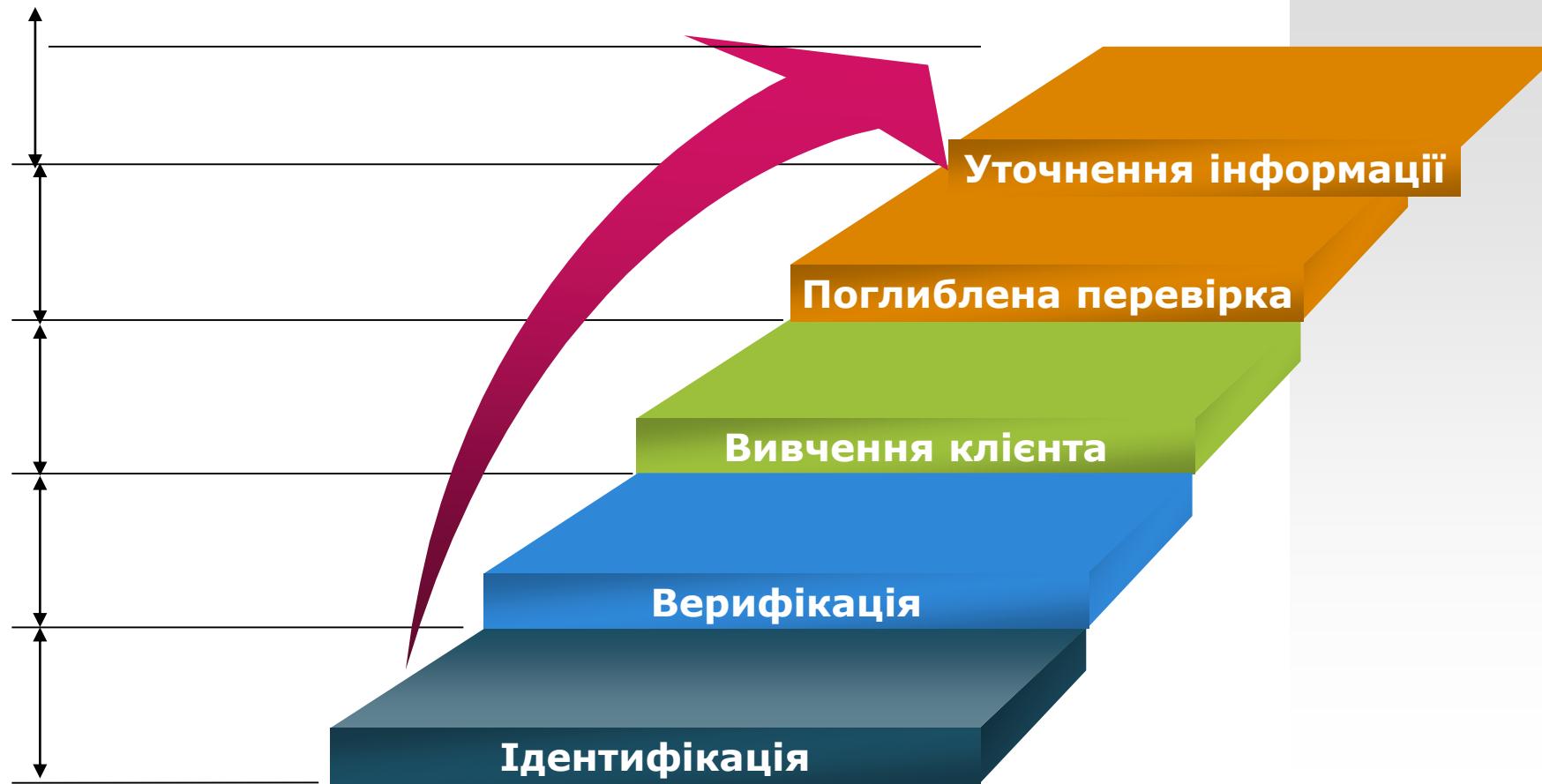
Документ з обмеженим доступом і містить внутрішні вимоги щодо:

- ✓ здійснення заходів належної обачливості до клієнтів і управління ризиками;
- ✓ підготовки персоналу з питань фінансовому моніторингу;
- ✓ забезпечення виявлення, реєстрації та подання операцій до ПФР;
- ✓ порядку зупинення та поновлення фінансових операцій;
- ✓ проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта, тощо.

Програма здійснення фінансового моніторингу – внутрішній план виконання Закону

- ✓ Програма містить заходи з строками їх виконання та визначенням осіб, які відповідають за виконання:
- ✓ призначення відповіального працівника;
- ✓ розробка та затвердження посадової інструкції відповіального працівника;
- ✓ розробка і оновлення Правил і Програми;
- ✓ направлення інформації про призначення відповіального працівника до ПФР, тощо.

Заходи належної перевірки клієнта

Заходи належної обачливості

Ідентифікація клієнта

- ❖ ідентифікація - отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу від клієнта (представника клієнта) ідентифікаційних даних
- ❖ для юридичної особи - повне найменування, місцезнаходження; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про проведення державної реєстрації, відомості про виконавчий орган; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів); ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка

Заходи належної обачливості

Страхування життя

Ідентифікація клієнта

Частина п'ята статті 6 Закону:

➤ Страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, крім заходів, передбачених цим пунктом, здійснюють також заходи для встановлення факту про те, чи є така особа за договором (полісом) страхування життя вигодоодержувачем (вигодонабувачем). У разі встановлення факту про те, що така особа (клієнт високого ризику) є вигодоодержувачем (вигодонабувачем), до здійснення страхової виплати за таким полісом про це інформується керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу та проводиться поглиблена перевірка клієнта-держателя такого страхового полісу, за результатами якої приймається рішення щодо інформування спеціально уповноваженого органу.

Заходи належної обачливості

Ідентифікація клієнта

Грошові перекази

Частина 12 статті 9 Закону:

12. З метою ідентифікації фізичної особи (резидента, нерезидента), фізичної особи - підприємця - ініціатора (платника) переказу (в тому числі міжнародного), що здійснюється без відкриття рахунка на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості, але є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 15 цього Закону, суб'єкти первинного фінансового моніторингу, до яких звернувся ініціатор (платник) для здійснення переказу, встановлюють прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові; місце проживання (або місце перебування фізичної особи - резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи - нерезидента в Україні) або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів, номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від одержання ідентифікаційного номера чи номера паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії) або дату і місце народження.

Заходи належної обачливості

Вивчення клієнта

- ❖ дослідження змісту діяльності клієнта
- ❖ оцінка фінансового стану клієнта
- ❖ аналіз відповідності фінансових операцій клієнта специфіці його діяльності
- ❖ визначення належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до національних або іноземних публічних діячів, діячів, які виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб
- ❖ з'ясування усіх дані щодо адреси місця проживання або місця його перебування (тимчасового перебування) в Україні
- ❖ встановлення мети ділових відносин із суб'єктом
- ❖ з'ясування інформації про наявність клієнта в переліку терористів

Заходи належної обачливості

- ❖ **верифікація клієнта** - встановлення (підтвердження) суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідності особи клієнта (представника клієнта) у його присутності отриманим від нього ідентифікаційним даним
- ❖ **уточнення інформації про клієнта** - актуалізація даних щодо клієнта, в тому числі ідентифікаційних даних, шляхом отримання документального підтвердження наявності (відсутності) змін у них

Верифікація
клієнта та
уточнення

Оцінка фінансового стану

Сервиси | Інтернет | .NET Відкритий

10.200.205.205/articles.php?cat_id=250&art_id=23971&lang=uk

ПІДВІДОМЛІ
ПІДПОДСТАВНІ
УСТАНОВИ

Насичання

Статистика

Національна оцінка
ринку

Архів подій

Корисні посилання

Відкриті дані

Президент
України

Верховна
Рада України

Урядовий
портал

astc.org.ua

Антикорупційний
портал

УРЯДОВИЙ
ПОРТАЛ

Оцінка фінансового стану, необхідна для засудженням фінансового стану клієнта, розглядаються розуміні документи, в яких зафіксована інформація, що є зображене фактичну наявність, розширення та/або використання активу клієнта, а також його потенційній реальній фінансової можливості, розширенням яких згідно з законодавством України дає змогу проводити або ініціювати проведення фінансових операцій на відповідні суми:

до складу зазначеніх документів у разі розривів спілків, запреє, покуту відсутніс:

для юридичної особи-реконента:

загальна фінансова залітність (баланс, збиток про фінансові результати тощо), що надавалась по закінченню останнього звітного періоду у відповідні органи, засвідчено підписом керівника (зупиненням ним повноважень особи) та печаткою юридичної особи, з відмінкою (за наявністю) про отримання органами державної статистики та/або органами державної податкової служби або з додаванням відповідної контенції про надслоння залітності у поповному або електронному вигляді;

розшифровка дебторсько-кредиторської заборгованості по балансу за останній звітний період;

зняття з поточних, окладних (депозитних) рахунків підприємства за останні 6 місяців;

річна фінансова залітність (баланс, витрати, що містять дані про прибутки та збитки готівдарської діяльності клієнта, податкова декларація з додатками);

фінансова залітність клієнта та інформація щодо фінансового стану, що отримана з спеціалізованих веб-сайтів в мережі Інтернет;

та/або фінансова залітність та інформація щодо фінансового стану юридичної особи, що отримана відповідно до цинку статті 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову залітність в Україні» за пінглій звітний період;

та/або аудиторський висновок по бухгалтерській залітності за минулій звітний період;

та/або довідка про кредити, що отримані юридичною особою в банківських установах, заверні печаткою та підписом відповідальних осіб банків та ін.

для юридичної особи-реконента:

остання фінансова залітність щодо якої було проведений аудит та залітність за останнє залітність;

останній аудиторський висновок (збиток незалежного аудитора) щодо фінансової залітності юридичної особи, складене відповідно до міжнародних стандартів фінансової залітності;

річна фінансова залітність (баланс, витрати, що містять дані про прибутки та збитки готівдарської діяльності клієнта, податкова декларація з додатками);

фінансова залітність клієнта та інформація щодо фінансового стану, що отримана з спеціалізованих веб-сайтів в мережі Інтернет;

дані про появлення рейтингу, які розміщені в мережі Інтернет, на сайтах міжнародних рейтингових агентств ([«Standard & Poor's»](#), [«Fitch-Ratings»](#), [«Moody's»](#) та ін.) і національних рейтингових агентств;

та/або лист з банку, в якому здійснено основний рахунок юридичної особи про наявність/відсутність його заборгованості перед співтравниками (дата видачі листа має бути не більше 10 днів);

та/або довідка про наявність/відсутність заборгованості перед бюджетом, видана

допоміг Україні провести першу національну оцінку ризиків в сфері відмивання грошей та фінансування тероризму

19.12.2016
Еспресо

Майже 40 млрд гривень могли бути "відмити" цьогоріч, - Держфінмоніторинг

Управління ризиками

- В Україні запроваджено механізм управління ризиками ВК/ФТ фінансовими та не фінансовими установами та професіями.
- Основою такого підходу є стаття 11 ПВК/ФТ Закону та Рекомендації FATF, що передбачають оцінювання ризиків клієнтів за: типом, географічним розташуванням держави реєстрації клієнта, видом товарів, послуг, які отримує клієнт.
- Розширення методологія з управління ризиками визначена підзаконними актами державних регуляторів та наказом Мінфіну України № 584 від 08.07.2016, яким затверджені базові Критерії ризиків.

Класифікація клієнтів

- Терорист
- Публічна особа
- Складна структура власності
- Неприбуткова установа
- Іноземна фінінстанова
- Виробляє зброю
- Акції на пред'явника
- Підозра на фіктивність

- Клієнт з країни:
- Іран та КНДР
- Стратегічні недоліки у ПВК/ФТ
- Офшор
- Бойові дії
- Санкції з боку ООН

- Великі міжнародні перекази
- Дистанційні послуги
- Інтелектуальні послуги

Управління ризиками ВК/ФТ

Методи оцінки ризиків (сценарний і бальний)

Приклад розрахунку сукупної оцінки ризику в балах, виходячи з визначених критеріїв

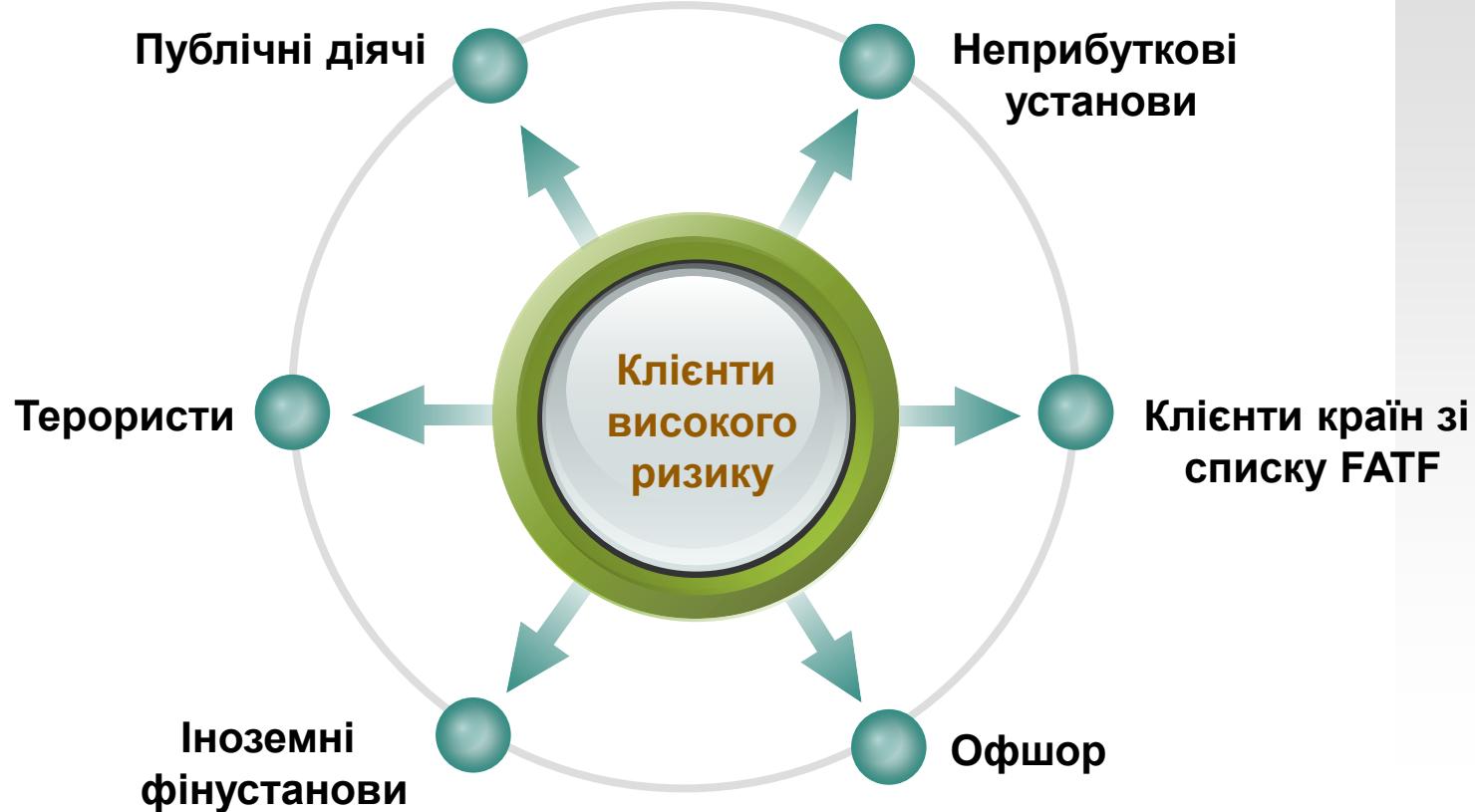
№ п/п	Типи, види ознак ризиків	Ситуація	Критерій	Оцінка за критерієм
1	країна	Бахрейн	офшорна зона	4
2	тип клієнта	страхова компанія	резидент	1
3	вид продукту	страхове відшкодування	настання страхового випадку в короткий строк після укладення договору	4

Заходи для зменшення ризиків

Для зменшення таких ризиків банк передбачив здійснення наступних застережних заходів:

- встановив вимоги надання клієнтом додаткової інформації у формі запитальнника про клієнта та його засновників;
- встановив мету та характер ділових відносин клієнта з вигодоодержувачем;
- перевірив осіб, які володіють, контролюють або спрямовують діяльність клієнта;
- зібрав інформацію про репутацію клієнта;
- вжив заходів для з'ясовування джерел походження коштів клієнта;
- здійснив моніторинг фінансових операцій клієнта протягом 3 місяців;
- подав інформацію до ПФР.

Високий ризик

Заходи обачливості до клієнтів високого ризику

1

Надання послуг
таким особам з
дозволу
керівника

2

З'ясування
джерел
погодження
коштів таких
осіб –
фінансовий стан

3

Уточнювати
інформацію про
клієнта кожного
рока

4

Приймати
рішення щодо
подання
інформації до
ПФР

150 тис. –
обов'язково

Три категорії публічних діячів:

- **Іноземні (з 2010 р.)**
- **Національні**
- **Міжнародні**

Публічні діячі – клієнти високого ризику

Публічні діячі – інформаційні ресурси

The screenshot shows the homepage of the PEP.ORG.UA website. At the top, there is a navigation bar with links to 'Часто питають', 'Наша новини', 'Контакти', 'Розмови', and 'Українська премія'. Below the navigation bar, there are four main menu items: 'ХТО ТАКІ ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ', 'ДЛЯ ЧОГО ЦЕЙ РЕЄСТР', 'ОЦІНКА РИЗИКІВ', and 'Q&A'. On the right side of the header, there is a logo for 'Центр Протидії Корупції' featuring a stylized eye icon and the text 'Центр Протидії Корупції'. The main title 'ВІДКРИТИЙ РЕЄСТР НАЦІОНАЛЬНИХ ПУБЛІЧНИХ ДІЯЧІВ УКРАЇНИ' is displayed prominently in large white letters against a dark blue background. Below the title, a subtitle reads 'Поіменно називаємо всіх чиновників, які в Україні с публічними особами.' A descriptive text follows, explaining that corrupt officials easily move dirty money through international banking systems. It also states that in the world, they have special rules for financial operations of public figures, and each financial institution must identify who their clients are and where the money comes from. It concludes by saying that if a client is a public figure, their financial operations must be thoroughly checked. At the bottom of the page, there is a search bar with the placeholder 'Введіть ім'я' and a red 'Персвірити' button.

Джерела

Дані про національних публічних діячів підтвердженні документами з органів державної влади

Актуальність

Дані про національних публічних діячів зібрані після вступу в дію Закону Про запобігання та протидію

Достовірність

Напередодні публікації дані про публічних діячів проходять юридичну перевірку. Надіслати інформацію

Публічні діячі – інформаційні ресурси

Natsionalne Agentstvo Z Pytan Zapobigannya Korupsii [UA] | <https://public.nazk.gov.ua>

Сервисы 3D-путешествия по Україні Все новини Новая вкладка Гостини "Фан" ВРУ Опала и Доставка Гостини Гранд: пр... гостинная купальня - П Настройки Аэрофотосъ

ЄДИНІЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ДЕКЛАРАЦІЙ

осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

ПОДАТИ ДЕКЛАРАЦІЮ

ПРО РЕЄСТР FAQ ВІДКРИТИЙ API КОНТАКТИ

Пошук...

Тип декларації: Рік: Тип документу: Тип посади: (0) Категорія посади: (0) Період публікації:

Високий ризик: Відповідальні становища: (0)

ПРО РЕЄСТР

Проект має на меті спростити подання публічними службовцями їх декларацій майнового стану, доступ до них та їх перевірку. Для цього система електронного декларування передбачає виконання таких задач:

- спрощення введення даних суб'єктом декларування;
- забезпечення захищеного протоколу автентифікації для входу в систему електронного декларування;
- запобігання помилкам з боку суб'єкта декларування під час введення даних;
- виконання перехресної перевірки інформації з використанням баз даних інших державних органів;
- надання доступу до системи електронного декларування іншим державним базам даних;
- забезпечення захищеного зберігання введених даних;
- надання відкритого онлайнового доступу та засобів пошуку по відкритих даних, що містяться в деклараціях, і можливості їх звантаження;
- створення відкритого API для розробників для забезпечення захищеного доступу до відкритих даних із декларацій майнового стану та їх звантаження в різних форматах;
- оптимізація процедур обробки декларацій майнового стану персоналом НАЗК і створення ефективного бізнес-процесу перевірки декларацій.

ПРО РЕЄСТР FAQ ВІДКРИТИЙ API КОНТАКТИ

© 2017, Національне агентство з питань запобігання корупції

Іноземні інформаційні ресурси

1. Lexisnexis

<http://www.lexisnexis.com>

2. Список Доу Джонса (Dow Jones Watchlist)

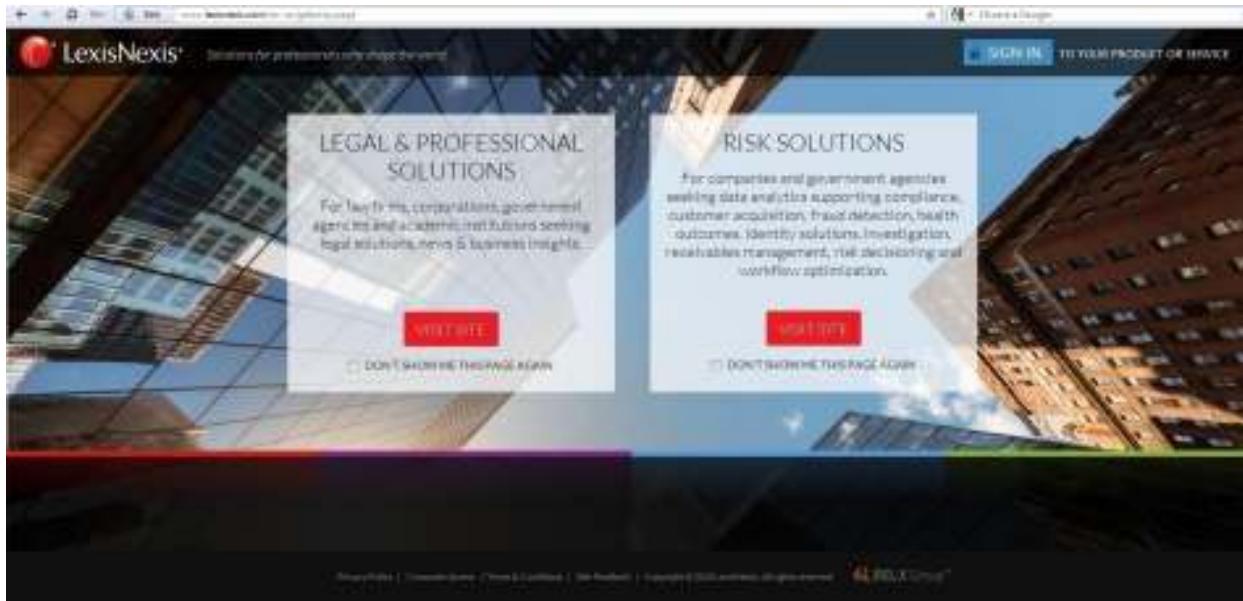
<http://www.dowjones.com>

3. Six Financial Information

<http://www.six-financial-information.com>

4. Accuity's Global PEP

<http://www.accuity.com/compliance/pep-due-diligence-database>

Публічні діячі – методичні рекомендації

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ
(за підтримки Міжнародного валюtnого фонду)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо виявлення публічних діячів та
забезпечення проведення фінансового
моніторингу їх фінансових операцій

- Спільний проект з МВФ
- Доступна структура документу (76 стор.)
- Розміщені на офіційному веб-сайті ПФР України (Організація фінансового моніторингу: Методичні рекомендації з організації фінансового моніторингу)
- http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2015/20150720/Rekomendacii.pdf

Кінцевий бенефіціарний власник

Базовий Закон. Визначення.

Особа, яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб.

Вирішальний вплив реалізується через право:

володіння або користування (прямо або опосередковано) всіма активами або часткою не менше 25%

вирішального впливу на формування складу, органів управління результати голосування

Вирішальний вплив має наслідки:

вчинення правочинів, які визначають умови господарської діяльності

надання обов'язкових до виконання вказівок або виконання функцій органу управління

Д. Справа

Процедура встановлення кінцевого бенефіціарного власника

Витребовує у клієнта структуру власності

Суб'єкт
первинного
фінансового
моніторингу
(банк)

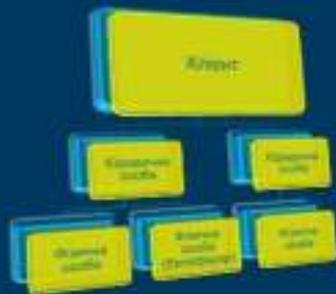
Аналіз, встановлює фізичних осіб, які мають 25% статутного капіталу (прямо або через пов'язаних осіб)

Виявляє фізичних осіб, які не володіють часткою 25%, але мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи

Констатує факт наявності або відсутності кінцевого бенефіціарного власника

Структура власності. Що це таке?

Взаємовідносини юридичних та фізичних осіб, які дають змогу встановити всіх наявних кінцевих бенефіціарів

у тому числі відносини контролю між ними щодо цієї юридичної особи

або
відсутність кінцевих
бенефіціарів

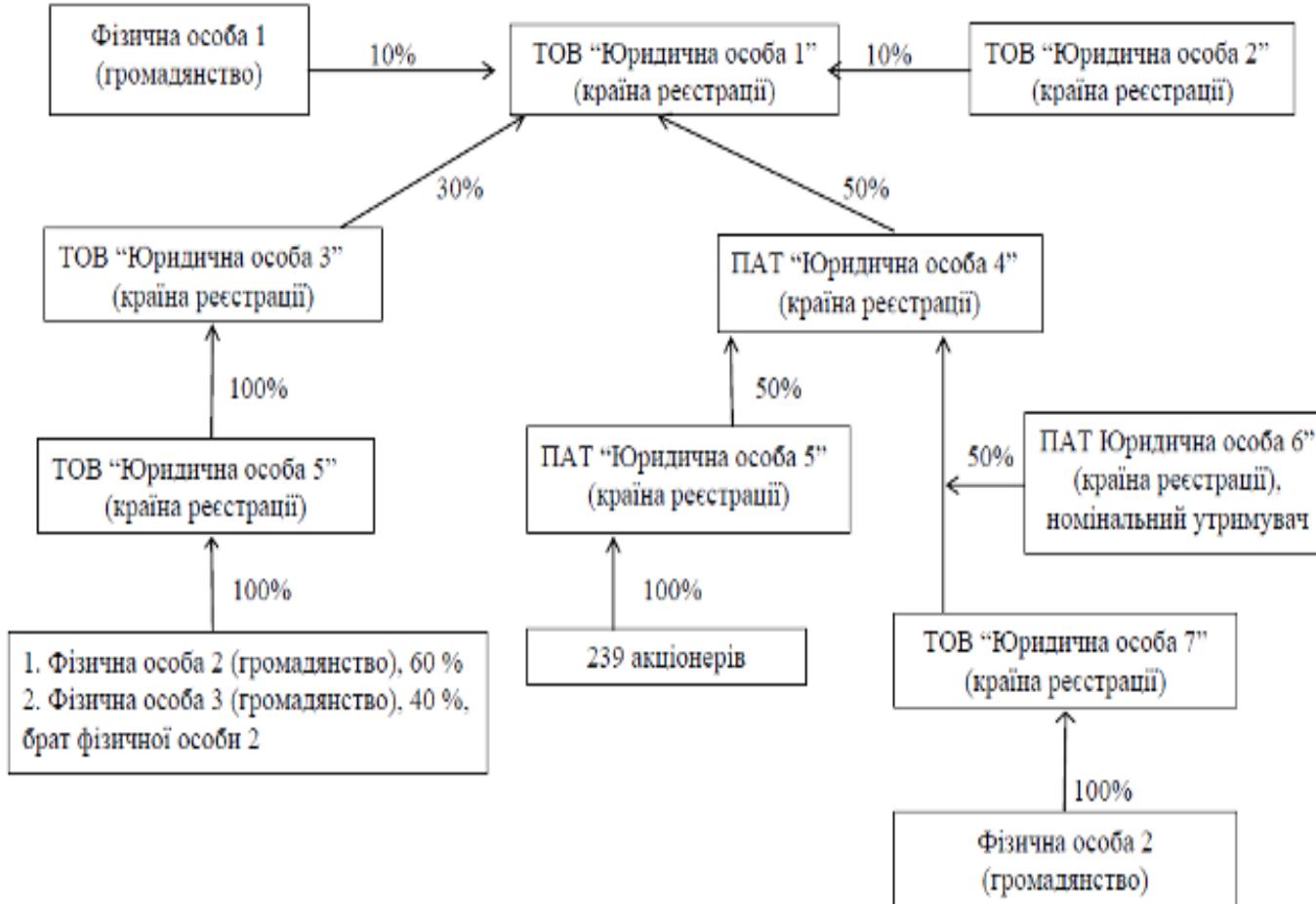
Інформація про кінцевого бенефіціара

Відомості про фізичну особу

1. Прізвище, ім'я та по батькові (за наявності)
2. Країна постійного місця проживання
3. Дата народження

Структура власності

Кінцевий бенефіціарний власник - інформаційні ресурси

| <https://usr.minjust.gov.ua>

Новини | Новая вкладка | Гостиная "Фан" BRW | Оплата и Доставка | Гостиная Грация: пр | гостинная купить - Г

ГОЛОВНА | БЕЗКОШТОВНИЙ ЗАПИТ | ПЛАТНИЙ ЗАПИТ | ЗАПИТ ДЕРЖ. ОРГАНІВ | ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ

ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ | ІНФОРМАЦІЯ

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань

Міністерство юстиції України запровадило он-лайн сервіс отримання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЕДР). Скориставшись платіжною карткою міжнародних систем Visa/MasterCard, запитувач може сплатити за послугу та отримати інформацію з ЕДР. Плата за отримання відомостей з ЕДР спрямовується до Державного бюджету України.

Замовити відомості з ЕДР

Для отримання відомостей з ЕДР в електронній формі не потрібно відвідувати державного реєстратора та банківську установу, а також не треба отримувати електронний цифровий підпис.

Все, що необхідно зробити, це - обрати вид запиту, внести критерії пошуку та здійснити оплату платіжною карткою.

Створити запит

Завантажити сформований документ

Електронні документи мають таку ж юридичну силу, як і паперові. Автентичність кожного електронного документу підтверджується його номером, завдяки можливості повторного завантаження сформованого документу. Номер документу надається заявити одразу після оплати та міститься на кожному аркуші документу.

Отримати документ

Зберігання документів

1

Офіційні
документи, інші
документи (у тому
числі створені
суб'єктом електронні
документи)

2

Копії щодо
ідентифікації осіб
(клієнтів,
представників
клієнтів), а також
осіб, яким суб'єктом
було відмовлено у
проведенні
фінансових
операцій

3

Вивчення клієнта,
уточнення інформації
про клієнта, а також усі
документи, що
стосуються ділових
відносин (проведення
фінансової операції) з
клієнтом (включаючи
результати будь-якого
аналізу при проведенні
заходів щодо
верифікації чи
поглибленої перевірки)

4

Всі необхідні дані
про фінансові
операції (достатні
для того, щоб
простежити хід
операції)

**Не менше п'яти років після завершення операції,
закриття рахунка, припинення ділових відносин**

Подання інформації до ПФР

Подання інформації до ПФР

Додаток 5

до Інструкції щодо формування файлів інформаційного обміну між центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження збройного знищення, та банками (філіями) (пункт 11)

Перелік реквізитів файла-повідомлення про фінансові операції/фінансові операції, які можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування терористичної діяльності або учасниками яких є особи, стосовно яких застосовано міжнародні санкції, та правила їх заповнення

XML-директива для посилання на зовнішній файл DTD: <!DOCTYPE povidomlen SYSTEM "fin_mon1.dtd">

№ з/п	Ідентифікатор реквізиту (тегу/атрибути)	Зміст реквізиту	Тип (максимальна довжина)	Обов'язковість заповнення	Примітки
1	2	3	4	5	6
1 Загальні відомості про файл-повідомлення (головна структура PVIDOMLEN)					
2	FILE_NAME	Ім'я файла	C (12)	+	
3	FILE_DATE	Дата створення файла	D (8)	+	
4	FILE_TIME	Час створення	T (4)	+	

ЗАГЛІВОВЯЮЩО
Наказ Міністерства фінансів України
29 листопада 2010 року, № 24

РЕСТР ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, що підлягають фінансовому моніторингу		№ 24М
☐ (показ прискореного)		
Розділ I. Відомості про суб'єкта фінансового моніторингу та відокремлений підрозділ Відомості про суб'єкт фінансового моніторингу (відокремлений підрозділ), в якому було зафіксовано (здійснено, відзначено у звітності) фінансову операцію		
810	Тип суб'єкта (под.)	☐
820	Найменування (под.)	☒ ☒ ☒ ☒
830	Код СДРУГОУ / розширеній номер облікової картки підприємства подібно зберігати?	☒
840	Ім'я фінансової установи (засновника, фінансово-кредитного підприємства, підприємства залученого до фінансування)	☒
850	Ім'я фінансової установи (засновника, фінансово-кредитного підприємства, підприємства залученого до фінансування)	☒
Шанометі про міжнародні санкції або місця виконання суб'єкта фінансового моніторингу (підприємства залученого), в яких було зафіксовано (здійснено, відзначено у звітності) фінансову операцію		
860	Країна (зона) санкції	☒ ☒
870	Місце (зона) виконання	☒
880	Іменник зони	☒ ☒ ☒
890	Іменник зони	
900	Дрібні	
910	Більші	☒
920	Кодекс Комерції	☒
930	Підп. (спікер)	☒ ☒ ☒ ☒
940	Підп. (спікер) до копії засновника (підприємства)	☒
950	Документ	
Відомості про підстави виконання суб'єкта фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу), в яких було зафіксовано (здійснено, відзначено у звітності) фінансову операцію		
960	Підстави виконання	
970	Примітка	

Повідомлення банків про фінансові операції

Обов'язковий фінансовий моніторинг

**Інформація про
фінансову
операцію**

Повідомлення небанків про фінансові операції

Обов'язковий фінансовий моніторинг

Додаток 2
до Інструкції щодо заповнення
форм обліку та подачі
інформації, пов'язаної з
проведеним фінансовим
моніторингом
(пункт 3 розділу В)

Довідник кодів елементів фінансових операцій за результатами
обов'язкового фінансового моніторингу (К_DFM02)

Структура К_DFM02

Назва реквізиту	Формат реквізиту	Значення реквізиту
K_DFM02_CODE	C(4)	Код операції операції
K_DFM02_NAME	C(60)	Опис

Зміст К_DFM02

K_DFM02_CODE	K_DFM02_NAME
Операції з приватними активами у фінансовій фірмі	
1010	Купівля за готову чисту
1011	Купівля за готову, зворотніми чисту
1012	Купівля за готову інших платжових інструментів обслуговуванням засобів платежу
1020	Предоставлення чисту
1021	Інші операції з приватними активами

Інформація про
фінансову
операцію

Внутрішній фінансовий моніторинг

б) фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, а також інформацію про свої підозри щодо діяльності осіб або їх активів, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначенним Кримінальним кодексом України, - **в день виникнення підозри або достатніх підстав для підозри, або спроби проведення фінансових операцій, але не пізніше наступного робочого дня з дня реєстрації таких фінансових операцій;**

Додаток 3
до інструкції щодо заповедання форми обліку та подання інформації, пов'язаної з застосуванням фінансового моніторингу (пункт 3 розділу I)

Довідник кодів ознак фінансових операцій за результатами внутрішнього фінансового моніторингу, заходів з відстеженням (моніторингу), та стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розподілених збройного знищення (К_DFM03)

Структура К_DFM03

Назва реквізиту	Формат реквізиту	Значення реквізиту
K_DFM03_CODE	C(3)	Код ознаки фінансової операції
K_DFM03_NAME	C(360)	Ознака

Зміст К_DFM03

K_DFM03_CODE	K_DFM03_NAME
Заплутаний або незначний характер фінансової операції чи сукупності пов'язаних між собою фінансових операцій, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети	
101	Прийняття суб'єктом перевіреного фінансового моніторингу коштів від особи, яка пропонує отримання процентів за депозитом, інших чи процентну ставку, що встановлена у банку за поточний момент
102	Прийняття суб'єктом перевіреного фінансового моніторингу коштів від особи, яка погоджується на отримання процентів за депозитом, інших чи процентну ставку, що встановлена у банку за поточний момент

Критерії ризику для фінансових операцій

Досвід банкіра

Операція з використанням готівки або smurfing

Операція із здійснення міжнародних переказів

Дистанційні послуги

Операція за дорученням, без встановлення прямого контакту із банком

Операція нерезидента з іноземною валютою

Взаємозалік вимог за експортно-імпортними операціями

Невідповідність операцій змісту діяльності клієнта

Регулярне одержання / надання/ повернення позик, кредитів, інших запозичень

Критерії ризику для фінансових операцій

Досвід страховика

Операція з використанням готівки або smurfing

Операція з використанням дистанційної послуги

Дострокове розірвання договору страхування
з перерахуванням коштів на користь третьої особи

Сплата страхових платежів особою,
яка не є страховальником

Отримання страхових (перестрахових) платежів,
виплат (відшкодувань) від нерезидентів

Пропозиція клієнта істотно збільшити розмір страхової
суми за договором страхування життя

Часте внесення змін до договору страхування в зв'язку з
заміною страховальника, застрахованого, вигодонабувача

Укладання клієнтом двох і більше договорів страхування
життя на користь третьої особи строком до п'яти років

Критерії ризику для фінансових операцій

❖ Сфера ринку цінних паперів

Клієнтом або об'єктом операції є емітент цінних паперів, що не розкриває інформацію про свою діяльність або відсутній за місцезнаходженням, або якому зупинено торги на біржі

Здійснення операцій з цінними паперами поза біржою на суму не менш 1млрд грн. або, яка значно перевищує їх номінальну вартість, або за попередньо внесену готівку

Набуття права власності на пакет цінних паперів за договорами дарування або міни на суму, що є не меншою від порогової для проведення обов'язкового фінансового моніторингу

Відсутність інформації для ідентифікації клієнта або клієнт є публічним діячем чи близькою до нього особою, або внесений до списку осіб-терористів чи є неприбутковою організацією

Реєстрація нерезидента в країні-агресорі, офшорі чи у країнах, які не достатньо виконують рекомендації FATF, або якщо нерезидент є емітентом акцій на пред'явника

Операції за готівку, векселі та цінні папери на пред'явника

Критерії ризику для фінансових операцій

❖ Сфера рієлторських послуг

Здійснення операцій з нерухомим майном,
ціна якого відрізняється від ринкової

Спроби клієнта здійснити операції з нерухомим майном,
на яке накладено арешт

Спроби клієнта перевищити встановлену законодавством
граничну суму розрахунку готівкою

Реєстрація нерезидента в офшорі чи у країнах,
які не достатньо виконують рекомендації FATF

Клієнт-фізична особа з низькими доходами,
клієнт – публічний діяч чи близька до нього особа,
клієнт, який внесений до списку терористів

Відсутня інформація для визначення бенефіціарного
власника клієнта або клієнт є неприбутковою організацією

Критерії ризику для фінансових операцій

❖ Кредитні спілки та ломбарди

Спроби члена кредитної спілки перевищити встановлену законодавством граничну суму розрахунку готівкою

Низький рівень підготовки посадових осіб керівництва спілки та відсутність інформації про їхню ділову репутацію та контролю за їх діяльністю

Надання кредитною спілкою кредитів посадовим особам керівництва спілки за заниженою кредитною ставкою

Отримання (за довіреністю) кредитів від імені членів кредитної спілки та дострокове їх погашення

Неодноразове укладання договорів поручительства з особою про сплату за кредит в іншій кредитній установі, якщо ця особа вносить кошти на рахунки поручителю та має кредит в іншій кредитній установі

Розміщення в ломбарді цінностей на суму не меншу десяти мінімальних заробітних плат

Критерії ризику для фінансових операцій

❖ Досвід нотаріуса

Проведення у великих розмірах фінансових операцій з купівлі-продажу товарів (оплати послуг), визначити вартість яких складно або неможливо

Здійснення операцій з нерухомим майном, ціна якого відрізняється від ринкової, або на яке накладено арешт

Спроба здійснення готівкових операцій на суму, що перевищує встановлений законодавством рівень

Здійснення операцій з цінними паперами емітентів, що не розкривають інформацію про свою діяльність або відсутні за місцезнаходженням, або яким зупинено торги на біржі

Клієнт діє через посередника, без встановлення особистого контакту із нотаріусом

Подання інформації до ПФР

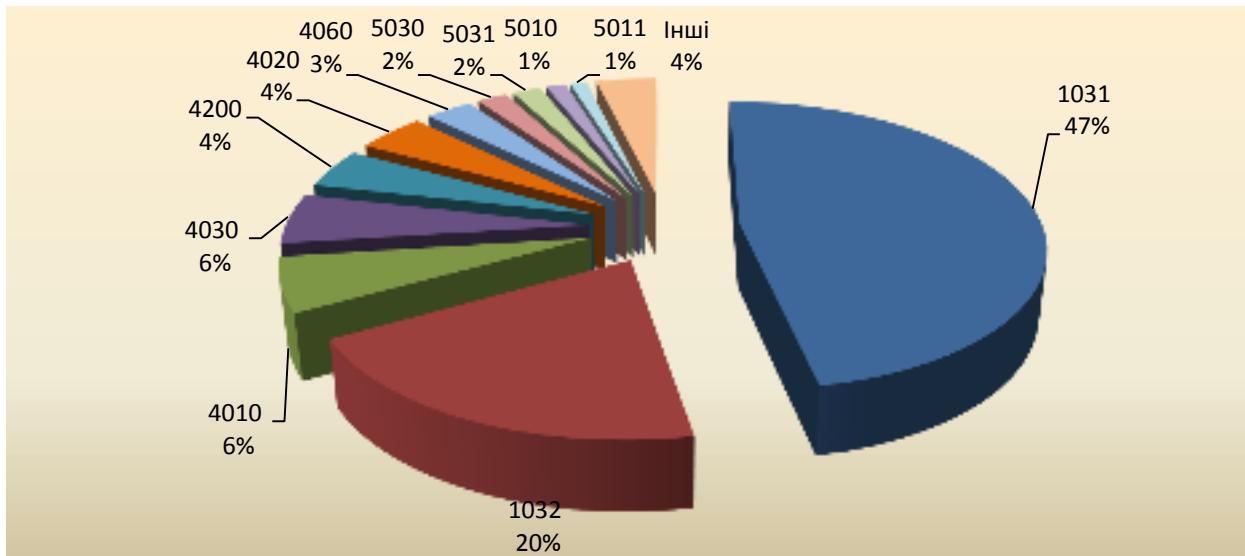

Тип установи	Кількість	Питома вага
Страхові установи	36 782	62,3 %
Інші суб'єкти господарювання, що надають фінансові послуги	2 583	4,37 %
Професійні учасники фондового ринку	18 987	32,1 %
Суб'єкти господарювання, які проводять лотереї	399	0,68 %
Нотаріуси	20	0,03 %
Інші СПФМ	278	0,48 %

Розподіл прийнятих на облік в звітному році повідомлень в розрізі ознак фінансового моніторингу має такий вигляд (рис. 3.5):

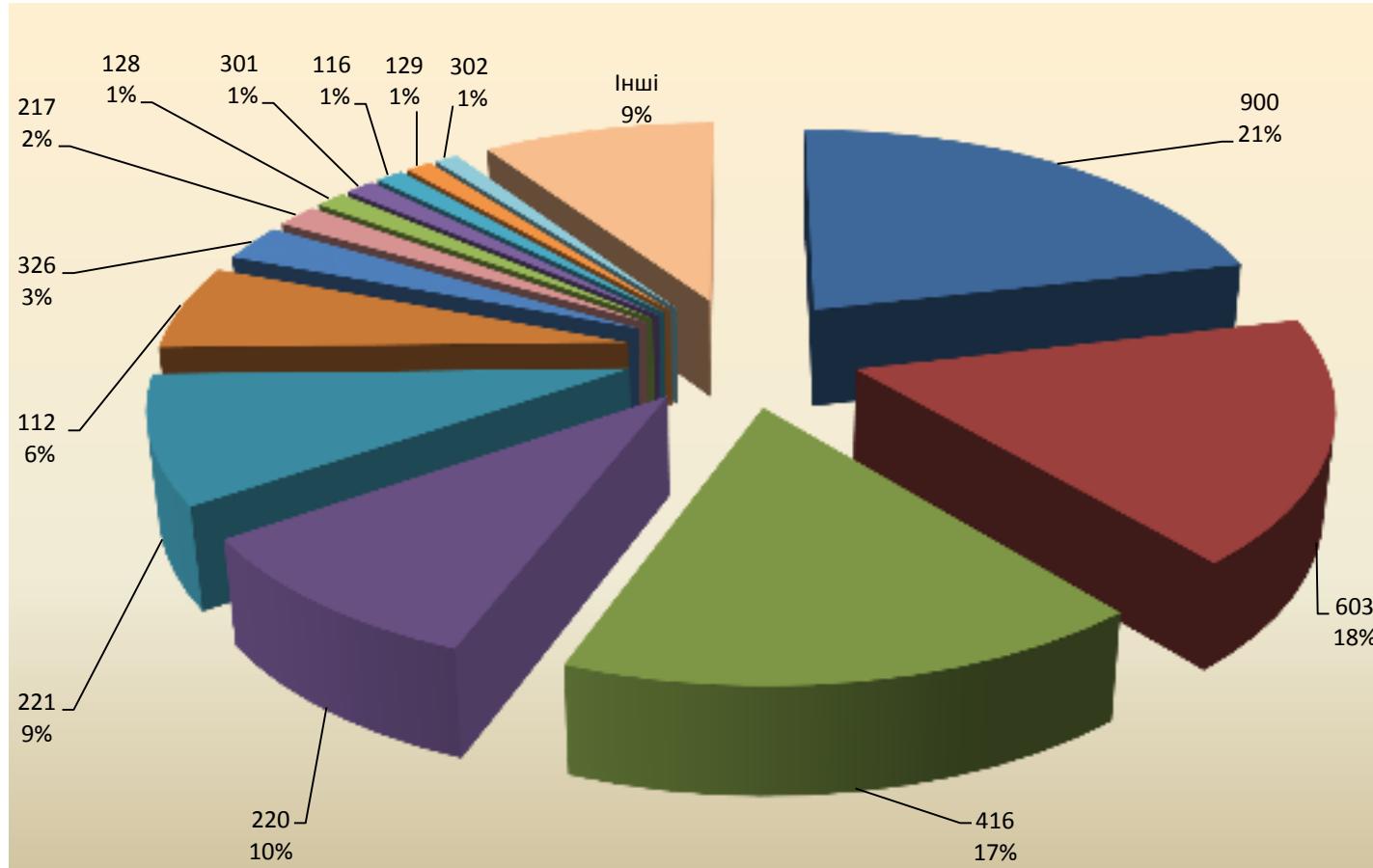
- за ознаками обов'язкового моніторингу – 93,76 % (5 925 372);
- за ознаками внутрішнього моніторингу – 4,99 % (315 262);
- за ознаками обов'язкового та внутрішнього моніторингу – 1,21 % (76 728);
- фінансові операції, що надійшли на запит щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій – 0,04 % (2 414).

Розподіл одержаних від СПФМ-банків повідомлень за кількістю у розрізі кодів ОФМ з 21.08.2010 по 05.02.2015 р.р.

№ з/п	Код ознаки	Коментар до коду ознаки ОФМ
1	1031	Зарахування на рахунок коштів у готівковій формі з їх подальшим переказом того самого операційного дня іншій особі
2	4020	Зарахування коштів на поточний рахунок юридичної особи у випадку, якщо ФО на зазначеному рахунку не проводилися з дня його відкриття
3	4060	Переказ особою коштів за кордон за відсутності зовнішньоекономічного договору (контракту)
4	4010	Зарахування коштів на поточний рахунок юридичної особи, період діяльності якої не перевищує трьох місяців з дня реєстрації
5	4030	Списання коштів з поточного рахунку юридичної особи, період діяльності якої не перевищує трьох місяців з дня реєстрації
6	1032	Зарахування на рахунок коштів у готівковій формі з їх подальшим переказом наступного операційного дня іншій особі
7	4200	Здійснення розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом, що не передбачає фактичного постачання на митну територію України товарів, робіт і послуг
8	5010	Проведення ФО з цінними паперами на пред'явника, не депонованими в депозитарних установах
9	5030	Одержання страхового платежу (страхового внеску, страхової премії)
10	5011	Проведення ФО з векселями з бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника
11	5031	Сплата, переказ страхового платежу (страхового внеску, страхової премії)

Розподіл одержаних від СПФМ-банків повідомлень за кількістю у розрізі кодів ВФМ з 21.08.2010 по 05.02.2015 р.р.

Розподіл одержаних від СПФМ-банків повідомлень за кількістю у розрізі кодів ВФМ з 21.08.2010 по 05.02.2015 р.р.

№ з/п	Код ознаки ВФМ	Коментар до коду ознаки ВФМ
1	900	Інші ФО, для яких у СПФМ виникають підстави вважати, що ФО проводиться з метою ВК/ФТ
2	603	Відстеження (моніторинг) ФО відповідної особи на запит ДСФМУ
3	416	Регулярне одержання або надання фінансової допомоги, в тому числі від нерезидентів, чи надання фінансової допомоги нерезидентам
4	220	Регулярне надходження на рахунок клієнта коштів, які в подальшому отримуються готівкою ним та/або довіреною особою
5	221	Регулярне зняття клієнтом та/або довіреною особою готівки, яка попередньо була зарахована на рахунок клієнта
6	112	Представлення особою інформації, яку неможливо перевірити
7	326	Неодноразове здійснення ФО на суму нижче встановленого порогу, що мають ознаки обов'язкового фінансового моніторингу
8	217	Часті перекази з банківських рахунків, що не мають економічного сенсу
9	128	Незвично великі операції, що не відповідають фінансовому стану особи
10	301	Регулярне зарахування на рахунок особи коштів у готівковій формі з подальшим переказом усієї суми протягом одного операційного дня на рахунок клієнта, відкритий в іншого СПФМ
11	116	Відмова в наданні особою (клієнтом) відомостей, передбачених законодавством та відповідними внутрішніми документами СПФМ
12	129	Очевидна невідповідність призначень вхідних/виходів платежів, проведених неодноразово (наприклад, кошти, що надходять як оплата за будівельні матеріали, у повному обсязі витрачаються на оплату консалтингових послуг)
13	302	Регулярне зарахування на рахунок особи коштів у готівковій формі з подальшим переказом усієї суми протягом одного операційного дня на користь третьої особи

Тобто, до найбільш ризикових ФО з точки зору ВК можна віднести:

- готівкові ФО;
- ФО, пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю;
- ФО, пов'язані з поповненням рахунків новостворених підприємств;
- ФО, які проводяться високо ризиковими клієнтами (публічними особами).

Державна служба фінансового моніторингу України

← Головна сторінка

Мапа сайту

Про Службу

: : Організація фінансового моніторингу : : Методичні рекомендації з організації фінансового моніторингу

Правова база

08.06.2016 Версія для друку

Міжнародні стандарти

Міжнародне
співробітництво

Міжвідомче
співробітництво

Організація фінансового
моніторингу

Інформаційна взаємодія

Для зловживання на ринку купівлі-продажу нерухомого майна використовуються різноманітні методи, механізми та інструменти, переважна більшість з яких можуть вважатися цілком легальними, однак в них використовуються кошти нелегального походження.

З метою попередження використання суб'єктів первинного фінансового моніторингу (далі – суб'єкт), що працюють на ринку нерухомості з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, вони повинні вжити певні заходи обачливості при аналізі ризиків як нових, так і існуючих клієнтів.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброй масового знищення» (далі - Закон) суб'єкт зобов'язаний забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, в процесі, в день виникнення підозри, після їх проведення або під час спроби їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення, зокрема з використанням засобів автоматизації, та повідомляти про це Держфінмоніторинг. Пунктом 1 Розділу VI Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу,

Порядок відмови клієнту

Причини відмови

Неможливість
ідентифікації

Відсутність
бенефіціара

Відсутність
даних про
клієнта
при переказі
коштів

Підозра
тероризму

Підозріла
операція

Навчання

- **Навчання кожні три роки.**
- **Внутрішні програми навчання та плани підвищення кваліфікації**
- **Семінари НМЦ**
- **Навчально – методичний центр ПФР**
- **Основні аспекти навчання:**
  - **Заходи належної обачливості**
  - **Управління ризиками ВК/ФТ**
  - **Виявлення підозрілих операцій**
  - **Внутрішній аудит**

----- ЗАВЕРШЕНО -----

Ім'я _____
Макет № _____
Бланк № _____ ЗІ № _____
_____

(ПРЕДІМКА)
Програма підвищення кваліфікації (програма)
(загальна)
щодо підвищення фахової кваліфікації, посвідчує фахову кваліфікацію
№ _____ р/р

Програма підвищення кваліфікації засвідчує фахову кваліфікацію:
щодо підвищення фахової кваліфікації (загальна) ТОВ ПроДіА
згідно по тексту – Кодексу законів України «Про створення та розвиток
науково-виробничих утворень в Україні», Закону України «Про фахову кваліфікацію та
фахове розподілення праці», Указу Президента України «Про створення та розвиток
науково-виробничих утворень в Україні» та згідно з вимогами та змістом фахової кваліфікації
загальній документа Концепції.

ІЗАГАЛЬНО-ПОЛОЖЕННЯ
11. Програма підвищення кваліфікації діє з моменту її затвердження Комітетом та зберігається в архіві
Комітету з питань управління фаховим кваліфікованим трудом («Програма підвищення кваліфікації
загальній документа Концепції») (далі – Програма).
12. Програма підвищення кваліфікації діє з моменту її затвердження Комітетом та зберігається в архіві
з питань управління фаховим кваліфікованим трудом, як фаховий документ.
13. Програма підвищення кваліфікації засвідчує фахову кваліфікацію.

Методична робота державних регуляторів

The screenshot shows the homepage of the NCFM. The header features the logo of the National Bank of Ukraine and the text "Національна комісія з надання фінансової регуляторської послуг у сфері ринка фінансових послуг". Below the header is a sidebar with links to various sections like "Фінансовий моніторинг", "Інформація про компанії", and "Інформація про державні фінансові установи". The main content area is titled "Фінансовий моніторинг" and contains a list of topics such as "Офшори", "Компаниї з інвестиційною діяльністю", "Інформація про фінансові установи", and "Інформація про державні фінансові установи".

The screenshot shows the homepage of the National Bank of Ukraine. The header features the logo of the National Bank of Ukraine and the text "НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ". Below the header is a sidebar with links to "Інформація про банки", "Інформація про банкноти", and "Інформація про монети". The main content area contains several columns of text and links related to banknotes and coins, such as "Документи щодо банкнот та монет", "Інформація про банкноти", and "Інформація про монети".

The screenshot shows the homepage of the Ministry of Economic Development and Trade. The header features the logo of the Ministry and the text "НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ". Below the header is a sidebar with links to "Фінансовий моніторинг", "Інформація про компанії", and "Інформація про державні фінансові установи". The main content area is titled "Фінансовий моніторинг" and contains a list of topics such as "Фінансовий моніторинг - це інструмент, який за допомогою здійснюється засудженням у сфері залогових та позиково-кредитних відносин, залогового кредитування та фінансових послуг, а також залогово-кредитного та фінансового моніторингу", "Суб'єктами фінансового моніторингу є", "Задачами фінансового моніторингу є", and "Функції фінансового моніторингу".

The screenshot shows the homepage of the Ministry of Economic Development and Trade. The header features the logo of the Ministry and the text "МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ". Below the header is a sidebar with links to "Інформація про компанії", "Інформація про державні фінансові установи", and "Інформація про банки". The main content area is titled "Фінансовий моніторинг товарних бірж" and contains a list of topics such as "Стратегічні плани з питань реформування товарних бірж", "Базові принципи фінансового моніторингу", "Діяльність товарних бірж", "Допоміжні органи товарних бірж", and "Інформація з питань фінансового моніторингу".

Методична робота державних регуляторів

The screenshot shows the homepage of the 'Financial monitoring' section of the Ministry of Justice of Ukraine. The top navigation bar includes links for 'Домашня сторінка', 'Публічний доступ', 'Головні теми', 'Інформація', 'Інтерактивні формулки', 'Заявки', and 'Інформаційні технології'. Below the header, there is a large blue banner with the text 'Фінансовий моніторинг'. A sidebar on the left lists 'Офіційні розмежування по цій темі' and provides links to various documents. The main content area features three images: a hand holding a pen over a document, a spiral notebook, and a person working at a desk.

The screenshot shows the homepage of the Ministry of Justice of Ukraine. The top navigation bar includes links for 'Домашня сторінка', 'Публічний доступ', 'Головні теми', 'Інформація', 'Інтерактивні формулки', 'Заявки', and 'Інформаційні технології'. The main content area features a large blue banner with the text 'МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ' and a portrait of a man. A prominent notice reads 'до уваги спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу'. To the right, there is a sidebar with links for 'Інформація про землю', 'Відповідь на позитивну заявку щодо земельної ділянки', 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки', 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки', and 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки'.

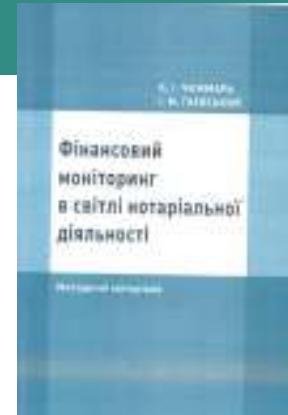
The screenshot shows the homepage of the 'Financial monitoring' section of the Ministry of Infrastructure of Ukraine. The top navigation bar includes links for 'Про нас', 'Документи', 'Головні теми', 'Кінесу', 'Інформація', and 'Електронні послуги'. Below the header, there is a large blue banner with the text 'Фінансовий моніторинг'. A sidebar on the left lists 'Офіційні розмежування по цій темі' and provides links to various documents. The main content area features a large blue banner with the text 'Фінансовий моніторинг' and a paragraph of text about the responsibilities of the State Service of Financial Monitoring of Ukraine.

The screenshot shows the homepage of the State Service of Financial Monitoring of Ukraine. The top navigation bar includes links for 'Домашня сторінка', 'Міжнародне співробітництво', 'Інформація', 'Інтерактивні формулки', 'Заявки', and 'Інформаційні технології'. The main content area features a large blue banner with the text 'Державна служба фінансового моніторингу України' and a portrait of a man. A sidebar on the left lists 'Офіційні розмежування по цій темі', 'Інформація про землю', 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки', 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки', 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки', and 'Заявка на реєстрацію земельної ділянки'. The right side of the page displays a news feed with articles from February 2017.

Методична робота

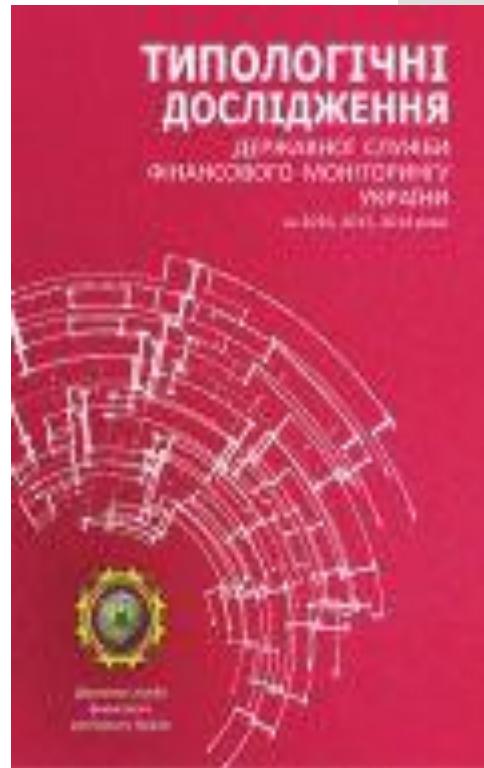

- В ПФР функціонує телефон «гарячої» телефонної лінії для консультацій звітуючим суб'єктам (щоденно надається близько 40 консультацій).
- ПФР забезпечив проведення 46 засідань Робочих груп з розгляду проблемних питань СПФМ банківських та небанківських установ.
- За результатами засідань вказаних груп роз'яснення для звітуючих суб'єктів публікуються на офіційному веб - сайті ПФР.
- Щорічно ПФР надає більше 200 письмових рекомендацій звітуючим суб'єктам.
- На веб - сайтах усіх державних регуляторів створена методологічна рубрика для установ з питань ПВК/ФТ.

- У 2016 році видано Методичний посібник для нотаріусів «Фінансовий моніторинг в світлі нотаріальної діяльності» (Розробник - Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України за підтримки Держфінмоніторингу).
- Методичні матеріали з питань фінансового моніторингу у 2016 році Держфінмоніторингом розроблено та доведено до відома для суб'єктів підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна.

Методична робота

Зупинення фінансових операцій

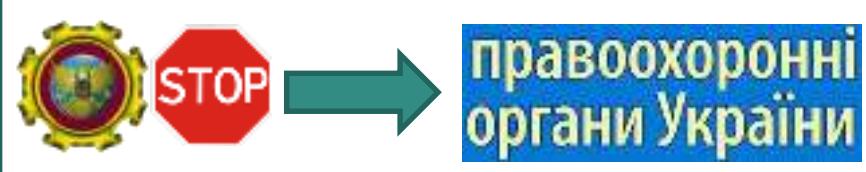
Затверджено наказ
Міністерства фінансів України
від 28.12.2015 № 1200

Про затвердження Порядку прийняття
Державною службою фінансового моніторингу України
рішення про зупинення фінансових операцій

Наказ зареєстровано в Міністерстві юстиції України
22 січня 2016 р. за № 123/28253

Зупинення фінансових операцій

Частина перша, друга, п'ята статті 17

Строк зупинення не перевищуватиме 30 робочих днів

СПФМ 2

1

ДСФМУ 5

подальше зупинення

направлено УМ до ПО 23

продовження зупинення

ДСФМУ має право скасувати рішення про зупинення ф. о.

Зупинення фінансових операцій

Частина перша статті 17

СПФМ

2

Повідомлення
про ф.о.

Про затвердження форм обліку та
подання інформації, пов'язаної із
здійсненням фінансового
моніторингу, та Інструкції щодо
їх заповнення

Наказ Міністерства фінансів
України від 29 січня 2016 року №24

Довідник кодів ознак здійснення фінансових операцій

1	Операція здійснена
2	Операція не здійснена у зв'язку з неможливістю проведення ідентифікації
3	Операція не здійснена у зв'язку з відмовою суб'єкта в її проведенні
4	Операція зупинена у зв'язку з тим, що її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних зі здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції
5	Операція зупинена у зв'язку з тим, що містить ознаки, передбачені статтями 15, 16 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму"
6	Операція зупинена на запит уповноваженого органу іноземної держави
7	Операція зупинена у зв'язку з рішенням Держфінмоніторингу
8	Операція не здійснена у зв'язку з відмовою учасника операції від її проведення (або спроба її проведення)
9	Операція не здійснена з інших причин

Зупинення фінансових операцій

Частина третя, п'ята статті 17

Зупинення фінансових операцій

Стаття 22 та п. 17 ч. 2 статті 6

ПФР

Запит уповноваженого органу
іноземної держави
(підрозділ фінансової розвідки)

ПФР України

- запит невідкладно обробляється та аналізується
- строк зупинення фінансової операції встановлюється відповідно до строку, визначеного у запиті уповноваженого органу іноземної держави

У разі надходження від ПФР інформації (запиту) щодо поновлення проведення фінансової операції вона невідкладно розглядається Держфінмоніторингом України та надається відповідне доручення СПФМ

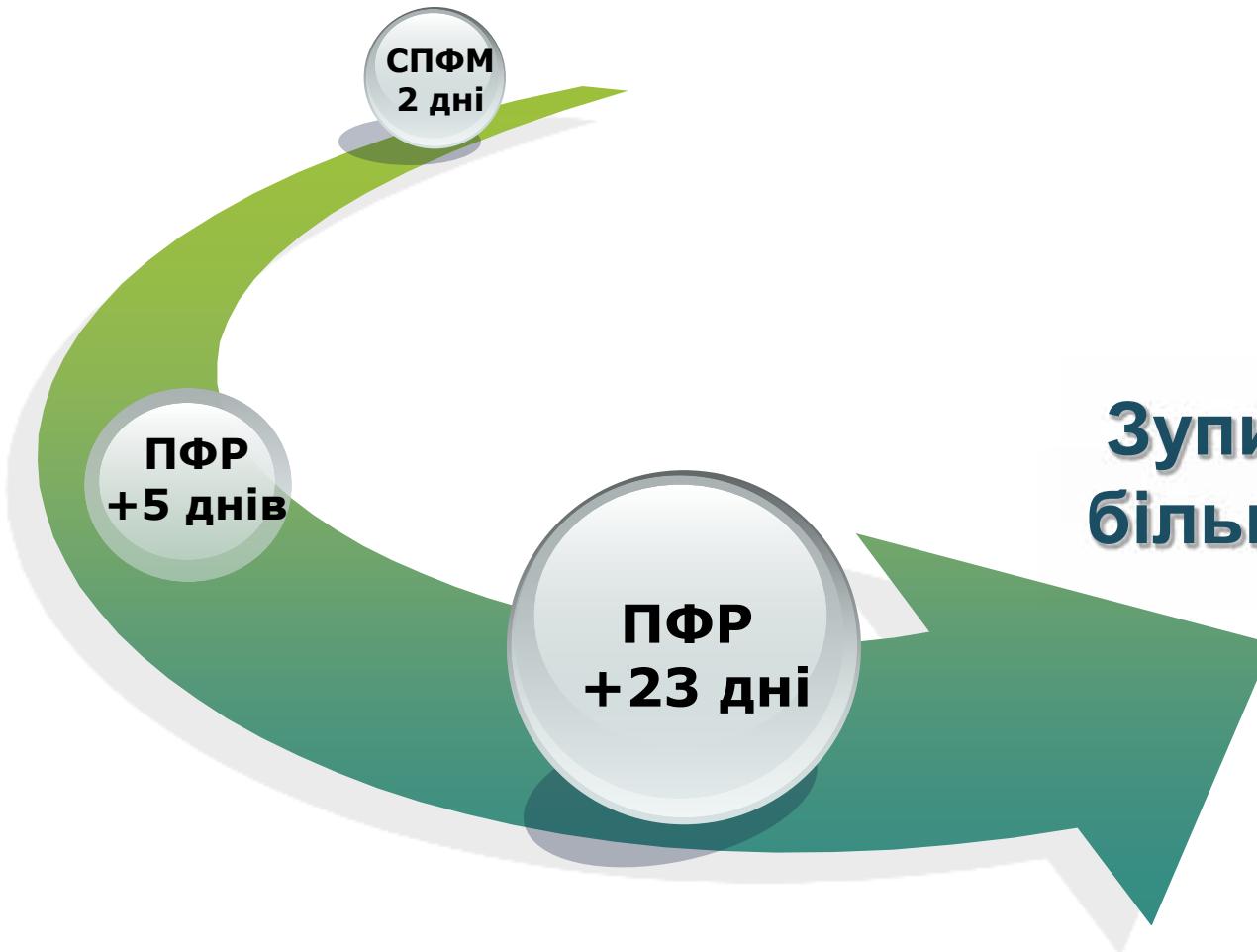
Зупинення фінансових операцій

Стаття 22 та п. 17 ч. 2 статті 6

У разі якщо на момент отримання доручення Держфінмоніторингу України фінансова операція вже проведена СПФМ невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, зобов'язаний забезпечити моніторинг такої фінансової операції відповідної особи за ознаками частини другої статті 16 Закону

Зупинення фінансових операцій

**Зупинення не
більше 30 днів**

Списки терористів - інформаційні ресурси

The screenshot shows the homepage of the State Service of Financial Monitoring of Ukraine (ПФР). The main menu on the left includes links such as 'Прихідні списки', 'Міжнародні санкції', 'Міжнародні обсягові списки', 'Анадолинські списки', 'Офшорні фінансові центри', 'Народжені діячами', 'Платіжні засоби', 'Банки', 'Дипломатичні кореспонденції', 'Справи про подважливість', 'Головні новини', and 'Міжнародні санкції'. The central content area displays a list of individuals categorized under 'Протидія тероризму .. Терористичні списки'. The first item in the list is 'Терористичний список Османської імперії' (dated 07.07.2016), which includes names like 'Іса-бек', 'Джемал-бек', and 'Джемаль-бек'. The second item is 'Лідери Ісламської держави та інших терористичних організацій, що діють в Афганістані та Іраку' (dated 04.05.2016), listing 'Талібан', 'Ісламська держава' (Daesh), and 'Ісламська держава' (ІДІЛ). The third item is 'Терористичний список Османської імперії' (dated 16.05.2016), listing 'Іса-бек', 'Джемал-бек', and 'Джемаль-бек'. On the right side of the page, there is a sidebar with links to 'Головні новини', 'Справи про подважливість', 'Протидія тероризму', 'Платіжні засоби', 'Банки', and 'Міжнародні санкції'. Below the sidebar, there is a section titled 'ЗА ПРЕДСКАЗУВАНИЕМ' with news items from 'Урядовий портал' dated 21.05.2016 and 'Український портал' dated 16.05.2016.

➤ Вказаний перелік доводиться до відома звітуючих суб'єктів та неприбуткового сектору шляхом його розміщення на офіційному веб-сайті ПФР.

➤ Перелік розміщено у файлах форматів XML та PDF за структурою та реквізитами, визначеними в Інструкції з унесення інформації до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, затверджений наказом Мінфіну від 05.05.2016 № 475.

Перелік ризикованих країн

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби фінансового моніторингу України
01 жовтня 2012 № 139

Перелік країн (територій),

що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що здійснюють діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму

1. Іран
2. Корейська Народна Демократична Республіка (КНДР)

ПОЛОЖЕННЯ

про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення

Щодо клієнтів з ризикованих держав суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні вживати відповідних запобіжних заходів, а саме:

- забезпечувати їх поглиблену перевірку та з'ясовувати додаткові відомості про клієнта з усіх доступних джерел до встановлення ділових відносин з особами або компаніями ризикованих держав;
- забезпечувати збір необхідної інформації про зміст їх діяльності, фінансовий стан, репутацію;
- забезпечувати перевірку достовірності та повноти інформації, отриманої від клієнта;
- повідомляти Держфінмоніторинг про фінансові операції з клієнтами з ризикованих держав;
- попереджати представників СПФМ про те, що операції з фізичними або юридичними особами у ризикованих державах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Національний огляд неприбуткового сектору

Державна служба фінансового моніторингу
України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОГЛЯД
щодо діяльності неприбуткового сектору з метою ідентифікації,
попередження та боротьби з фінансуванням тероризму
(2014 – I квартал 2016 року)

Схвалено на засіданні Ради з питань
дослідження методів та тенденцій
здобування доходів, одержаних засновниками
та акціонерами, і фінансування тероризму.

- Вказаний огляд відображає загальну інформацію щодо сектору неприбуткових організацій та містить опис міжнародних стандартів та законодавства України, що регулює діяльність неприбуткових організацій і основних показниках діяльності неприбуткового сектору
- Найбільшу увагу в огляді приділено Типологіям фінансування тероризму з використанням неприбуткових організацій та практичній роботі державних органів та приватного сектору.
- Огляд був схвалений 8 липня 2016 року на засіданні Ради з питань ПВК/ФТ, направлений для врахування в роботі державним органам та розміщений на офіційному веб-сайті ПФР для його використання неприбутковим сектором.

Внутрішній аудит

- ❖ Відповідно до статті 6 ПВК/ФТ Закону установи щорічно здійснюють перевірку внутрішньої відповідності вимогам у сфері ПВК/ФТ та готовять відповідний акт перевірки.
- ❖ Може здійснюватись зовнішній аудит з питань ПВК/ФТ.
- ❖ Відповідальний працівник щомісячно готовує звіт керівнику установи про заходи, що вживалися з питань фінансового моніторингу.

СПФМ/державний регулятор

Нормативні акти щодо перевірок з питань ПВК/ФТ:

- постанова правління НБУ від 20.06.2011 № 197
- наказ Міністру від 13.05.2015 № 673/5
- рішення НКЦПФР від 17.07.2015 № 1038
- накази Мінфіну від 14.04.2015 № 436 та від 06.05.2015 № 489
- наказ Мінекономрозвитку 12.08.2011 р.№ 36
- наказ Мінтрансзв'язку 15.11.2010 № 823
- розпорядження Держфінпослуг 05.08.2003 № 26

Державні регулятори встановили порядки перевірок звітуючих суб'єктів ПФК/ФТ, що визначають:

- ❖ вимоги до організації та підготовки проведення перевірки
- ❖ порядок проведення планової та позапланової перевірки
- ❖ порядок проведення безвіїзної та безвіїзної перевірки
- ❖ вимоги щодо оформлення результатів перевірок
- ❖ права та обов'язки керівника та членів робочої групи
- ❖ права та обов'язки посадових осіб звітуючого суб'єкта

Санкції

Нормативні акти щодо процедури застосування санкцій

- ✓ **постанова правління НБУ від 17.08.2012 № 346**
- ✓ **наказ Мін'юсту від 28.05.2015 № 810/5**
- ✓ **рішення НКЦПФР від 11.12.2012 р. № 1766**
- ✓ **наказ Мінфіну від 23.04.2015 № 460 та від 27.03.2015 № 366**
- ✓ **наказ Мінекономрозвитку від 14.11.2012 № 1285**
- ✓ **від Мінінфраструктури 30.07.2015 р. № 295**
- ✓ **розпорядження Нацкомфінпослуг від 01.10.2015 № 2372**

❖ Стаття 24 ПВК/ФТ Закону встановила за порушення вимог Закону кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність.

❖ До звітуючих суб'єктів регулятором застосовуються: штрафні санкції, анулювання ліцензії, відсторонення посадової особи від посади, складання адмінпротоколу, письмова вимога/застереження (попередження), розпорядження про усунення порушень.

Національна оцінка ризиків

ВИТЯГ з НОР: Опис заходів, що пропонується вжити для управління ризиком:

1. Розробити проект Закону України «Про рієлторську діяльність» та забезпечити його прийняття ВРУ.
2. Запровадити ліцензування рієлторської діяльності та визначити правовий статус професійних учасників ринку нерухомості
3. Чітко сформулювати критерії професійної посередницької діяльності на ринку нерухомості.
4. Запровадити відповідальність рієлторів за допущення порушення при здійсненні посередницької діяльності та наданні посередницьких послуг.

➤ Фінансові та не фінансові установи та професії взяли участь в проведенні Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму (НОР).

➤ Звіт НОР містить ґрунтовне дослідження приватного рівня, представленого банківським, небанківським фінансовим сектором, ринком цінних паперів, не фінансовими професіями та неприбутковим сектором. Звіт містить висновки щодо загроз та ризиків у зазначеному секторі.

➤ СПФМ взяли безпосередню участь у підготовці Національної оцінки ризиків та надали свої відповіді на запитальник Держфінмоніторингу щодо Національної оцінки ризиків.

Довідково: За результатами НОР виявлено наступні загрози для приватного сектору:

- загроза використання новітніх технологій для ВК/ФТ
- загроза не виявлення підозрілих фінансових операцій
- загроза використання ВНУП з метою ВК/ФТ
- загроза здійснення ВК/ФТ через неприбуткові організації

ПРИКЛАДИ!!!!

Клієнтів високого ризику

**Повідомлень про фінансові
операції в Держфінмоніторинг**

Зупинень фінансових операцій

**Відмов клієнту в проведенні
фінансової операції**

**Звернень на отримання інформації
від Держфінмоніторингу**

**Моніторингу (відстеження)
операцій клієнта**

**Надання на запит
Держфінмоніторингу інформації**

**Випадків виявлення державним
регулятором порушень і чи вони
були усунуті**

ЗАТВЕРДЖЕНО Банком Міністерства фінансів України 29 січня 2016 року № 24	
№ 2-451	
РЕЄСТР ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, що підлягають фінансовому моніторингу	
Сучасна версія	
Порядку збору даних, № 8, від 24.05.2013	
Офіційний членівництва СДМЧ та номерного порядку	01200123456789101112131415
Заявлені про відновлення або зупинку діяльності підприємства (підприємства підрозділу), в якому була зареєстрована фінансова операція:	
170 Країна (код та назва)	001 - Україна
180 Місто (код та назва)	001 - м. Київ
190 Адресат (код)	0111012345
200 Розмір (код та назва)	м. Київ
210 Вулиця	222
220 будинок	33
230 квартира	111-11-11-11-11-11
240 офіс (код)	011-12-13-14-15
250 Відеотелефон (з кодом місцевості)	011-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25
260 Електронна пошта:	Ukraine@ur.net
Заявлені про відновлення діяльності підприємства (підприємства підрозділу), в якому була зареєстрована фінансова операція	

**На сайті Держфінмоніторингу
розміщено приклади заповнення
форм подання інформації**

Проблемні питання

Шляхи вирішення – розгляд проблемних питань на:

- Робочих групах з розгляду проблемних питань СПФМ банківських та небанківських установ
- Громадській раді при Держфінмоніторингу
- Раді з питань ПВК/ФТ